

## לזכרו - מאביו

כן, בני היקר, כל דאגותיך ורצונך נתמלאו, המדינה העברית עובדה, חיי עם ישראל נמצאים בידיך הוא ולא בידי זרים, אתה נפלת בקרב עם האויב האכזר פנים אל פנים, אבל אתה ניצחת, כי רק הודות לך ולחבריך שעמדתם בגבורה ובאומץ יוצא מהכלל נגד האויב שהיו לו יותר חיילים וציוד חדיש משאצלנו - נשארנו בחיים ואפשרתם לנו להקים את המדינה העברית ולהיות לעם עצמאי. אסון גדול לנו וכאב לב, כי צעיר מדי היית כשנקפצו חייך, הרבה מאוד סבלת בעד כולנו ולא זכית לראות במו עיניך את פרי עמלך. ככה רוצה הגורל...

אני גאה בך, כי לא עזבת את המערכה עד הרגע האחרון, כגבור נלחמת, שמך ייחרת באותיות של דם ואש בלב כל יהודי וביחוד בלבנו אנו. לנצח תהיה שמור אתה

יהי זכרך ברוך

## לזכרו – מחבריו הכשרת רמת יוחנן/ מתוך "במעלה"

מנחם נפל בקרב שבהרי הגליל, באותו מקום שכה הרבנו לדבר עליו בהיותנו בסביבה. תמיד כשהגענו למקום חדש היו החבראי מתפזרים לבקר את המחנה, לראות את נוחיות המחנה וכו', ואותו זמן היה מנחם מסייר את הסביבה ובודקה מבחינת האפשרות במקום לגידול גפנים. היו לו תכניות על כרם, על סוגי הכלאות, אפשרות יצירת יין וכו'.

היה כגפן שופעת, שרבים יכלו ליהנות מעסיסיותה. תמיד היה שותק בתחילת השיחות, אך בסוף היה מסכם ומעמיד עובדות ובעיות בצורה נכונה ומקורית. תמיד האציל מרוחו על חבריו. היה סמל לאחרים.

רבים היו הדיונים בינינו כשהודיעו לנו כי הוא יוצא לתפקיד. פחדנו שהדבר יפגע בנו אם הוא יצא מהחברה. שכן ראינו אותו כאחד מעמודי התווך של חברתנו. אך הוא ידע את התפקיד הגדול שהוטל עליו למלא עם יציאתו. הוא עמד על דעתו, וכיון שמנחם עומד על דעתו - סימן שהוא צודק. ואז הוסכם על יציאתו.

נפל בהרי הגליל העליון מול עמק קדש, העמק ברוך הדגן.

את ראשית ילדותו עבר בראשון לציון, בה למד לאהוב את הכרם והשדה. בסיימו את בית הספר העממי בהצטיינות, התרגש אחרון הבילויים, לחץ את ידו ושאל: "היכן ניפגש?", ומנחם, שהיה לו כ"כ ברור מהי מטרתו, ענה בלי כל היסוס: "בשדה". ואכן, המשיך מנחם את השלמתו החקלאית במקווה ישראל. שם סיים בהצטיינות כתלמיד ה-2000 למוסד. המשיך את הכשרתו עם חבריו ללימודים לקראת מטרת ההתיישבות שאלה לא הגיע. קדושה היא הצוואה שהשאיר לנו.

## רשימה לזכרו- מתוך "טללים" - עלון ההכשרה רמת יוחנן-רביבים, ט"ו באב התש"ח

מנחם המכונה בפינו נחליה, אחד מחברי ההכשרה המרכזיים, אשר נתן את הצליל לחיינו התרבותיים, רוחניים וערכיים ההכשרה. ידע למזג את רצינות החיים עם הצחוק היום יומי, הצטיין בבדיחותיו אשר הראו על מחשבה בריאה ותמיד ידע לתת את מצב הרוח המרומם בכל התנאים. אך בתוך צחוק זה שכן אותו רציני בעל מחשבה עמוקה, אשר בכל שעת דחק ידע לחלצנו מתוך רצון עז לשלמותה של החברה מכל הבחינות. ובכל דבורו, הליכותיו ומעשיו התבלטו רצונו העז לקימה במלואה. דרש הרבה מהחברה, אף כי לא תמיד היה מבסוט מחבריו וידע להתגבר, בשל שאיפתו לשלמותה. אהב את השדה, את הנוף. אהב את הפרדס והכרם

ורבות היו תכניותיו להקמת כרם לדוגמא במשק "שלנו" - אך הוא לא זכה לזה. אם לא הצליח להקים לנו כרם גפנים, הן היה הוא עצמו כגפן שופעת מלא תנובה ועסיסיות וממנה נשאב את כוחנו להבא.